

ת"פ 67392/12/18 - מדינת ישראל נגד שרחביל עלי

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 67392-12-18 מדינת ישראל נ' עלי

בפני
בעניין: כבוד השופטת בכירה שרון לארי-בבלי
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

המאשימה

נגד

שרחביל עלי
באמצעות ב"כ עו"ד פארס מוסטפא

הנאשם

גזר דין

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן (בשנית), כמפורט להלן:

בעובדות האישום הראשון נטען כי בתקופה הרלבנטית היו המתלונן ובני משפחתו בעלים של קרקע מסוג "מירי" (להלן- **המקרקעין**), וזאת מכוח היותם יורשי המנוח חאלד הידמי (להלן גם- **המנוח**), סבו של המתלונן, אשר המקרקעין היו רשומים על שמו.

נטען כי עובר ליום 18.11.14 החליט הנאשם להשיג חזקה במקרקעין באמצעות הוצאה בכזב של היתר בנייה במקרקעין, ובהמשך אף בנייה של נכס במקרקעין האמורים. על מנת לממש תכניתו זו, פנה הנאשם במהלך חודש נובמבר 2014 למהנדס (להלן- **אבו זניד**), וטען בפניו בכזב כי יש בידו הסכם עם בעל המקרקעין, ולפיו הנאשם יפעל להוצאת היתר בנייה וכן בניית נכס בו, ובתמורה יקבל חלק מן הנכס. אבו זניד פעל למדידת הקרקע והכין תכניות אדריכליות, מפות ומסמכים הנדסיים, הנדרשים לשם הגשת הבקשה להיתר הבניה לוועדה המקומית לתכנון ובניה בירושלים.

במקביל לאמור, ועל מנת להגיש הבקשה בשמו של המנוח, עשה הנאשם שימוש בדרכון מזויף של מדינת בליז שמספרו 229121 שבו רשומים שם המנוח, תאריך לידתו ותמונתו, אותה איתר במרשתת. בהמשך, הגיע הנאשם עם אדם מבוגר שזהותו אינה ידועה למאשימה למשרדו של עו"ד ג'ורג' שוכרי. אותו אדם מבוגר, באמצעות הנאשם, הציג עצמו כמנוח, חאלד הידמי, בעל המקרקעין, באמצעות הדרכון המזויף. כמו כן, לבקשת הנאשם, החתים עו"ד שוכרי את המתחזה על יפוי כוח מיוחד, המייפה את כוחו של אבו זניד להוצאת היתר בנייה במקרקעין, וכן החתימו על תצהיר לזיהויו של המתחזה כבעל המקרקעין. הנאשם אף הוא חתם על תצהיר לתמיכה בזיהויו של המתחזה כבעל המקרקעין. בהמשך, הגיש הנאשם את הבקשה להיתר בנייה בשמו של המנוח, כשהיא נתמכת במסמכים

המזויפים הללו.

במסגרת אישום זה הורשע הנאשם בביצוע מספר עבירות של שימוש במסמך מזויף, לפי סעיף 420 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן- **חוק העונשין**); עבירה של ניסיון לקבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא + סעיף 25 לחוק העונשין; ועבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 לחוק העונשין.

2. בחלקו הכללי של האישום השני צוין כי **חדר, חדרה, זריפה, תמאם, מסעדה וחליל** הם יורשי אדמת אביהם, מוחמד חליל אבו נייע (להלן גם- **המנוח אבו נייע**). **אחמד**, הוא בנה של חדרה. צוין כי בתקופה הרלבנטית לכתב האישום חדר, חדרה, תמאם, זריפה ואחמד לא היו בין החיים.

על פי עובדות האישום השני, במהלך אוגוסט 2015, ולשם קידום עסקת מכר באדמות המנוח אבו נייע, לה היה הנאשם צד, שכר האחרון את שירותיו של עו"ד יוסף חדאד. השניים פעלו להגשת בקשה לבית הדין השרעי למתן צו ירושת המנוח ולטיפול בה. ביום 31.8.15 הוגשה לבית הדין הבקשה בשמו של **חליל**, אחד מן היורשים המפורטים לעיל שעודנו בין החיים. ביום 25.10.15 ולאחר דיון בבקשה, הורה בית הדין השרעי כי על חליל להגיש הסכמה בכתב מאת יורשי המנוח, או מיורשי יורשיו שנפטרו, על מנת לקבל את צו הירושה המבוקש. עובר ליום 29.10.15 החליט הנאשם להגיש לבית הדין השרעי תצהירים מזויפים כראיות המעידות על הסכמתם של יורשיו ויורשי יורשיו של המנוח. לצורך קידום תכניתו זו הצטייד הנאשם בחותמת עו"ד הנושאת את הכיתוב "ואיל דראושה עו"ד 80425" (להלן- **החותמת המזויפת**). הנאשם הכין תצהיר הנחזה להיות תצהירם של יורשי המנוח, בגדרו הם מסכימים למתן צו ירושה על שם אביהם המנוח, ובו זייף את חתימותיהם ואימת אותן באמצעות החותמת המזויפת שבה החזיק. באופן דומה פעל הנאשם על מנת לקבל תצהיר הנחזה כחתום על ידי אחמד, נכדו של המנוח, במסגרתו זייף את חתימתו ואימת אותה באמצעות החותמת המזויפת. הנאשם הגיש את שני התצהירים המזויפים שתוארו לעיל לבית הדין השרעי במסגרת הבקשה לקבלת צו ירושה.

נוסף על כך, על מנת לקדם את עסקת המקרקעין שתוארה לעיל, ניגש הנאשם ללשכת משרד הפנים במזרח ירושלים על מנת לקבל תעודת פטירה של חדרה, אחת היורשות. הנאשם הציג לפקיד קבלת הקהל תצהיר לפיו חליל מייפה את כוחו של הנאשם להוציא את תעודת הפטירה האמורה בשמו. הנאשם אימת את התצהיר בכזב באמצעות החותמת המזויפת, באופן היוצר מצג שווא כאילו חליל חתם על התצהיר האמור בפני עו"ד. פקיד קבלת הקהל חשד בתצהיר שהוצג לו, ולאחר שערך בירורים לא נעתר לבקשת הנאשם לקבל את תעודת הפטירה של חדרה.

במסגרת אישום זה הורשע בביצוע עבירה של זיוף בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 418 לחוק העונשין; שימוש במסמך מזויף, לפי סעיף 420 לחוק העונשין; שתי עבירות של ניסיון לקבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 415 סיפא + סעיף 25 לחוק העונשין; ושתי עבירות של בידוי ראיה, לפי סעיף 238 לחוק העונשין.

3. בדיון מיום 14.06.20, זמן קצר לאחר תחילת שמיעת עדי התביעה, ולאור הערות בית המשפט, הודיעו

הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון לפיו הנאשם יודה בעובדות כתב האישום המתוקן (בשנית). הודאה זו של הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן נתקבלה לאחר שזו הוסברה לו על ידי עורך דינו דאז וכן על ידי בית המשפט. בדיון מיום 05.08.20 טענו הצדדים לעונש.

בקשה לחזרה מהודאה

4. ביום 25.8.20, כשלושה שבועות לאחר שמיעת טיעוני הצדדים לעונש, הגיש הנאשם, בעצמו, בקשה לחזרה מהודאה, וכן בקשה לשחרור עורך דינו מייצוג. את הבקשה לחזרה מהודאה נימוק הנאשם בכך ש"ה[ה] הודאה הושגה בטעות ואף ללא הבנה מלאה של תוכן ההודאה השלכותיה ופרטיה, וכן כי אותה הודאה לא ביטאה רצון חפשי של [הנאשם] להודות בכתב האישום" (ס' 8 לבקשה).

ביתר פירוט נטען כי התנהלותו של עורך דינו הקודם הובילה למתח בין עורך הדין לבין בית המשפט, אשר בא לידי ביטוי בחילופי דברים בדיון מיום 14.06.20. לשיטת הנאשם, עורך דינו הקודם מסר לו שככל שלא יודה הוא יורשע בכל מחיר ויושת עליו עונש כפול. נטען עוד כי עורך דינו הקודם של הנאשם הסביר לו את משמעות ההודאה, אולם לא הסביר לו את השלכותיה. הנאשם מסר כי "אילו ידע הוא את אותן השלכות הוא לא היה מודה בכתב האישום המתוקן" (ס' 8 בעמ' 2 לבקשה), ואף הוזהר כי "מתברר ל[נאשם] כי לאותה הודאה קימות השלכות חמורות על הליכים נוספים ואף פוגעים קשות בזכויותיו של ה[נאשם] ומרוקנות ממנו כל אפשרות של סעדים בהליכים אזרחיים".

5. עם קבלת הבקשה הוריתי על קבלת תגובות הצדדים;

תגובת עורך דינו הקודם של הנאשם, עו"ד איברהים איאד, לא נתקבלה עד מועד זה, הגם שהוגשה על ידו ביום 15.9.20 בקשה להורות למזכירות להעביר לו את הבקשה על מנת שיגיש התייחסותו. למעלה מכך, הנאשם בעצמו לא צירף לבקשתו תצהיר של ב"כ הקודם לתמיכה בטענותיו.

המאשימה התנגדה לבקשה, בהיעדר נימוקים מיוחדים המצדיקים היעדרות לה. המאשימה הדגישה כי לאחר הגעת הצדדים להסדר הטיעון, וידיא בית המשפט שהנאשם מבין את משמעות ההודאה, תוך שהקריא לו את כתב האישום המתוקן בשנית. צוין כי במועד הטיעונים לעונש מסר הנאשם בעצמו כי עשה טעות והוא התנצל עליה. המאשימה טענה עוד כי מבקשתו של הנאשם עולה כי המניע לחזרתו מהודאה כאמור הינו מהלך טקטי, שעניינו בהליכים אזרחיים שהוא מנהל, ולא הוכחת חפותו בבית המשפט. נתון זה, לשיטת המאשימה, מחזק את המסקנה כי הודאתו נמסרה כדיון. עוד נטען כי בכל הנוגע לטענות כנגד עורך הדין הקודם, לא הוגש תצהיר לביסוס טענות אלה, דבר המצדיק אף הוא את דחיית הבקשה.

6. בדיון מיום 16.11.20 אפשרתי לצדדים להשמיע טענותיהם. המאשימה השלימה טיעוניה, והדגישה כי לא הועלו נימוקים המצדיקים קבלת הבקשה וביטול הודאת הנאשם. בתום הדיון, ולאחר בחינת טענות הצדדים, דחיתי את בקשת הנאשם לחזור בו מהודאתו, תוך שהוזהר כי נימוקים מפורטים ימסרו במסגרת גזר הדין.

7. סעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, מורה כדלקמן:

א) הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו.

בשורה ארוכה של פסקי דין נדונה פרשנות הוראת הסעיף, ובתוך כך הוכרו שלוש עילות מרכזיות שבהתקיימותן תתקבל בקשת הנאשם ותבוטל הודאתו: הראשונה, פגם ברצונו החופשי בעת מתן ההודאה; השנייה, כשל חמור בייצוג המשפטי שניתן לנאשם; והשלישית, רצונו הכן של הנאשם לחתור לחקר האמת העובדתית (ראו למשל: ע"פ 8778/18 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 29.10.19)(להלן- **עניין פלוני**), בפס' 12-13, וכן ראו ההפניות שם). נפסק כי נטל ההוכחה- שאינו קל משקל- בדבר התקיימותה של אחת העילות רובץ על הנאשם, ועליו לפרט מה הם הטעמים המיוחדים המצדיקים קבלת הבקשה.

המבחן העיקרי שיש להחילו במסגרת בחינת בקשה לחזרה מהודאה הוא "מבחן המניע", שבגדרו על בית המשפט לתת את הדעת לשאלה האם רצון כן של הנאשם לגילוי האמת עומד בבסיס הבקשה, או שמא מהלך טקטי שנועד להשגת תועלת משפטית כלשהי (ראו: ע"פ 6028/13 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 20.03.14), בפס' 10 וההפניות שם). אותו מניע העומד בבסיס בקשת הנאשם נלמד, בין היתר, גם מעיתוי הגשת הבקשה. ככל שהבקשה מוגשת על ידי הנאשם בטרם מתן גזר הדין, הנטייה היא לראות בתועלת המשפטית שעלולה לצמוח לנאשם ככזו המצויה ברמה נמוכה (ע"פ 2005/20 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 11.08.20), בפס' 7 (להלן- **ע"פ 2005/20**)).

8. בנסיבות המקרה דנא עולה כי בקשתו של הנאשם לחזרה מהודאה נשענת על שני אדנים: פגם ברצונו החופשי וכשל בייצוג על ידי עורך דינו הקודם. במידה רבה דומה כי שני האדנים שלובים זה בזה, בבחינת האחד נובע מן השני. נטען, כזכור, כי חילופי דברים בין בית המשפט לבין עורך הדין הקודם הובילו את האחרון ללחוץ על הנאשם להודות במיוחס לו, תוך שמסר לנאשם כי ככל שלא יודה, הוא יורשע ויושת עליו עונש כפול. כאמור, מצאתי לדחות את טענות הנאשם כבר במועד הדיון, בהיעדר נימוקים מיוחדים;

ראשית ועיקרי, דומה כי בקשת הנאשם עצמה מלמדת על המניע העומד מאחוריה- מניע טקטי, שנועד לאפשר לנאשם להמשיך בקיום הליכים אזרחיים הקשורים לעניינו של תיק זה. כך, בבקשתו מתאר הנאשם כי ב"כ הקודם הסביר לו את משמעות הודאתו, אולם לא פירט את השלכותיה. דומה כי לאחר מסירת ההודאה התברר לנאשם כי להודאתו ישנן השלכות על ההליכים האזרחיים להם הוא צד. ברי כי בנסיבות אלה, לא ניתן לראות בנימוק האמור משום נסיבה המצדיקה לאפשר לנאשם לחזור בו מהודאתו.

יתר על כן, יש להביא בחשבון את פרק הזמן שחלף מיום מסירת ההודאה בבית המשפט (14.6.20) עד למועד הבקשה לבטלה (25.8.20). הגם שבפרק הזמן האמור לא נגזר דינו של הנאשם, הרי שהושמעו טיעוני הצדדים לעונש (5.8.20), והושמעה עתירת המאשימה להשית על הנאשם 4 שנות מאסר. לא ניתן לשלול את האפשרות

לפיה חששו של הנאשם מפני השתת עונש מאסר ארוך עמד אף הוא בבסיס בקשתו לביטול ההודאה. כאמור, בין אם עסקין בעונש חמור הצפוי לנאשם, ובין אם עסקין בהשפעות שיש להליך הפלילי על הליכים אזרחיים מקבילים- וודאי שאין נימוקים אלה יכולים לעלות כדי נימוקים מיוחדים המצדיקים ביטול הודאה.

בנוסף, ברי כי הטענה לפיה נאמר לנאשם על ידי עורך דינו הקודם כי יושת עליו עונש כפול אף היא איננה מצדיקה היעדרות לבקשה. הדבר עולה מפורשות בפסיקה חוזרת ונשנית, אשר הדגישה כי אין בנתון זה כדי להצדיק חזרה מהודאה שניתנה בבית המשפט (ראו: **ע"פ 2005/20**, בפס' 9 וההפניות שם). הלכה זו כוחה יפה גם בנסיבותיו של העניין שבפניי, ובפרט בשים לב לכך שכתב האישום המתוקן הוסבר לנאשם על ידי בא כוחו הקודם, כמו גם על ידי בית המשפט, שהקריא לנאשם את האמור בו בטרם קיבל את הודאתו והרשיעו במיוחד לו. העובדה כי במועד הטיעונים לעונש הביע הנאשם חרטה והודה בטעויות שביצע אף היא מחזקת מסקנה זו.

בהמשך ישיר אציין כי יש ממש בטענת המאשימה, לפיה הנאשם לא צירף תצהיר מאת עורך דינו הקודם המתייחס לטענות שהעלה נגדו בדבר הפעלת לחץ וכשל בייצוג. בית המשפט לא נחשף לעמדתו של עורך הדין הקודם ולתגובתו לטענות הנאשם נגד התנהלותו בתיק זה. כידוע, ביחס לעילה של פגם ברצונו החופשי של נותן ההודאה, הובהר בפסיקה כי "כדי להוכיח פגם ברצון אין די באמירה כוללנית וסתמית לפיה הנאשם היה נתון בעת מתן ההודאה בלחצים שהביאוהו להסכים להסדר טיעון - זאת, מאחר שההליך הפלילי הוא אירוע מלחץ מטיבו ומטבעו, ובלחצים הרגילים אין די. כדי להרים את נטל ההוכחה, הנאשם יהיה חייב להיכבד ולהראות כי בשל האופן בו נוהל ההליך בעניינו או בשל הדרך בה נוהל המשא ומתן לקראת גיבושו של הסדר הטיעון הוא היה נתון בלחצים בלתי סבירים ופסולים אשר שכנעוהו להודות בכתב האישום; וכן לפרט את מהות הלחצים האמורים" (**עניין פלוני**). כמו כן ועל פניו לא מצאתי כי הוכח כשל מהותי בייצוג, ואין די בטענה בעלמא לעניין זה.

נוכח האמור לעיל, לא מצאתי כי התקיימה איזה מן העילות המצדיקה את ביטול הודאת הנאשם, ומשכך הבקשה נדחת.

תמצית טיעוני הצדדים לעונש

9. המאשימה עמדה על נסיבות ביצוע העבירות, ועל הפגיעה בערכים המוגנים שבבסיסן. לשיטתה, מעשיו של הנאשם מעידים על תחכום ממשי ומניע כלכלי מובהק, והובהר כי הנזק שנגרם למעורבים מתבטא בהליכים משפטיים אזרחיים שנמשכים זה מספר שנים. ביחס לאישום הראשון, עתרה המאשימה לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 30 ל-50 חודשי מאסר בפועל; וביחס לאישום השני עתרה המאשימה לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל.

באשר לעונש המתאים, עמדה המאשימה על עברו הפלילי של הנאשם, הכולל הרשעה קודמת בעבירות מס ומרמה, וכן על הצורך ליתן משקל לשיקולי הרתעה אישית וכללית, מחד; ועל הודאתו של הנאשם המלמדת על נטילת אחריות על חלקו שלו, מאידך (טענה שנטענה בטרם ביקש הנאשם לחזור בו מהודאתו). במכלול הנסיבות, עתרה המאשימה להשית על הנאשם עונש כולל של 4 שנות מאסר, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלונן (באישום

הראשון).

10. ההגנה עמדה על נסיבות שיש בהן, לשיטתה, להקל בקביעת עונשו של הנאשם. בתוך כך, נטען כי מדובר במעשים שבוצעו בשנים 2014-2015, ומשכך יש להעניק משקל לשיהוי בהגשת כתב האישום; נטען כי חרף החומרה הגלומה במעשיו של הנאשם, הרי שהמעשים לא הבשילו לכדי עשיית רווח כלכלי מצדו, בניגוד לפסיקה שהוגשה על ידי המאשימה; נטען עוד כי המאשימה נקטה הליכים פליליים נגד הנאשם בלבד, בעוד שהיו מעורבים נוספים המוזכרים בעובדות כתב האישום, אשר נטלו חלק בקידום המעשים. הובהר עוד כי הנאשם ריצה עונש מאסר הנוגע בעקיפין למעשים בהם הורשע במסגרת כתב האישום דנן, תוך שהודגשה נטילת האחריות מצד הנאשם והשינוי שערך במהלך מאסרו זה. בהינתן האמור, סבורה ההגנה כי ניתן להסתפק במאסר למשך 14 חודשים, מאסר על תנאי, פיצוי וקנס.

11. הנאשם בדברו האחרון הצהיר כי עשה טעות גדולה. הוא טען שבמהלך ריצוי מאסרו (שכזכור הושת עליו במועד מאוחר למעשים המיוחסים לו כאן) החליט לערוך שינוי בחייו ולא לבצע עבירות נוספות.

דין

12. תיקון 113 לחוק העונשין לא הביא עמו הגדרה מפורשת למונח "אירוע", ומשכך הלכה פסוקה נדרשת לעניין זה. נפסק כי "ניתן לומר כי ברגיל קשר כזה בין עבירות ימצא כאשר תהיה ביניהן סמיכות זמנים או כאשר הן תהיינה חלק מאותה תוכנית עבריינית אף כאשר הן בוצעו לאורך תקופת זמן שאינה קצרה (אך מבלי שפרמטרים אלה ימצו את מבחני העזר האפשריים לבחינת עוצמתו של הקשר בין העבירות)" (ראו בפס' 5 לפסק דינה של כב' השופט ברק-ארז ב-ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 29.10.2014)). בענייננו, המאשימה סבורה כי יש לקבוע מתחם עונש הולם עבור כל אחד מן האישומים בהם הורשע הנאשם, וזאת בשים לב לכך שמדובר במתלוננים שונים, תקופות שונות ופרשיות שונות. שותפה אני לעמדה זו של המאשימה, וממילא לא נטען אחרת על ידי ההגנה.

מתחם העונש ההולם

13. המרמה פוגעות באינטרסים הרכושיים והקנייניים של המרומים. מעשיו של הנאשם פגעו בערכים אלה, ובפרט בערך של שמירה על קניינים של בעלי המקרקעין, כמו גם בערך של ניהול תקין של עסקאות במקרקעין. הדבר מקבל משנה תוקף מקום בו נעשה שימוש במסמכים מזויפים הנחזים להיות מסמכים חוקיים החתומים על ידי הגורם המורשה. יש בהתנהלות זו כדי להוביל לפגיעה בסדר הציבורי ובחיי מסחר תקינים בחברה. יתר על כן, דומה כי מעשיו של הנאשם פגעו בערך המוגן והחשוב שעניינו בשמירה על שלטון החוק ואמון הציבור במערכת המשפט, וזאת בשים לב לתצהירים המזויפים שהוגשו לבית הדין השרעי במסגרת הבקשה לקבלת צו ירושה, כמתואר באישום השני.

14. דומה כי עובדות כתב האישום מדברות בעד עצמן ומלמדות על תכנית ברורה ומתוככמת אותה הוציא הנאשם

אל הפועל, ושנועדה להשיג עבורו חזקה ובעלות במקרקעין ורווח כלכלי משמעותי. בבחינת הוצאתה לפועל של התכנית, שבאה לידי ביטוי, כאמור, בשתי פרשיות, לא בחל הנאשם באמצעים, באופן המדגיש את עזות המצח מצדו כלפי המרומים בפרט, וכלפי המדינה ומוסדותיה בכלל.

15. בחינת נסיבות ביצוע העבירות מלמדת כי הפגיעה בערכים המוגנים הינה ברף הגבוה;

כך, במסגרת האישום הראשון החליט הנאשם לתפוס חזקה במקרקעין שאינם שלו, וזאת באמצעות תכנית מדוקדקת, שכללה פנייה למהנדס תוך הצגת מצג שווא לפיו יש בידו הסכם עם בעל המקרקעין- דבר שלא היה ולא נברא. אולם בכך לא די- הנאשם אף ביקש לבנות נכס בתחומי המקרקעין, ולשם כך ערך המהנדס בדיקות ומדידות, שיהוו חלק בלתי נפרד מן הבקשה להיתר בנייה. ויודגש, כי כל אותה העת הבעלים של הקרקע איננו בין החיים, ויורשיו כלל לא מודעים למהלכים המבוצעים במקרקעין האמורים.

התחכום ועזות המצח שבמעשיו של הנאשם זועקים לשמייים, ובאים לידי ביטוי גם באופן בו השיג הנאשם ייפוי כוח מטעם בעל המקרקעין שנפטר בשנת 1980. בתוך כך, עשה הנאשם שימוש בדרכון מזויף הנושא את תמונתו של המנוח. בהמשך, הגיע הנאשם בליווי אדם מבוגר (הנחזה להיות המנוח בעל המקרקעין) כשהוא מצויד בדרכון המזויף לזיהוי למשרד עורך דין על מנת לחתום על ייפוי כוח שקרי, בגדרו ייפה "המנוח" את כוחו של הנאשם לפעול להוצאת היתר הבנייה. לא יהיה זה מוגזם לומר כי תיאור זה של המעשים כאילו לקוח מתוך מערכה במחזה.

התרשמות דומה עולה מנסיבות ביצוע העבירה במסגרת האישום השני. שם, פעל הנאשם כצד לעסקת מקרקעין. במסגרת הוצאת צו ירושה מבית הדין השרעי, פעל הנאשם לזיוף תצהירים הנחזים להיות מאומתים על ידי עורך דין, כשבפועל חתם עליהם הנאשם עצמו באמצעות חותמת עורך דין מזויפת. בהמשך אף פעל להוצאת תעודת פטירה ממשרד הפנים, באמצעות ייפוי כוח שגם הוא אומת באמצעות החותמת המזויפת.

16. כאמור, נסיבות ביצוע העבירה שפורטו לעיל מלמדות על מנגנון שיטתי בגדרו פעל הנאשם להשיג את מבוקשו, בבחינת כל האמצעים כשרים. הנאשם פעל אל מול מנגנונים רשמיים של מדינת ישראל, תוך שימוש במסמכים מזויפים הנחזים להיות כשרים. דברים אלה מתבטאים במיוחד באישום השני, במסגרתו הוגשו תצהירים מזויפים לעיונו של בית הדין השרעי על מנת לקדם את הוצאת צו הירושה. מסמכים כגון דא מוגשים לבחינה ועיון של ערכאות שיפוטיות כדבר שבשגרה. הגשת מסמכים מזויפים ומסירת מידע שקרי יש בה בהכרח כדי לפגוע בפעילות התקינה של מערכת המשפט, ולהשפיע ישירות על אמון הציבור במערכת זו.

17. כמו כן, יש להביא בחשבון את הנזק שנגרם בפועל כתוצאה מביצוע המעשים, שבעיקרו נזק המתבטא בהליכים משפטיים ארוכים המתנהלים בין הצדדים באישום הראשון, הנוגעים, כפי הנראה, לזכויות הצדדים במקרקעין. אין באמור כדי להקל ראש בנזק זה, אלא אך להדגיש כי ביצוע המעשים לא הוביל לקבלת רווח כלכלי ישיר. לצד זאת, הדגישה המאשימה את הנזק הפוטנציאלי- שהוא העיקרי- במעשיו של הנאשם, והוא ביצוע פעולות לא חוקיות על מנת להשיג חזקה במקרקעין, ואגב כך רווח כלכלי משמעותי. האופן בו פעל הנאשם מדגיש את

פוטנציאל הנזק הגלום במעשיו.

18. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי מנעד הענישה בעבירות מרמה כגון דא הוא רחב יחסית ומושפע ממספר נתונים, בהם: היקף המרמה, הנזק שנגרם, משך המרמה, מספר הפרשיות ויתר נסיבות ביצוע העבירה. משכך, בשים לב כי כל אירוע שונה בנסיבותיו, ברי כי יש לבחון את מדיניות הענישה הנוהגת בשינויים המחייבים: ע"פ 7659/15 **הרוש נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 20.4.16); ע"פ 7160/10 **סמילא נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 18.7.12); רע"פ 6031/17 **פלואי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 3.10.17); עפ"ג (חיפה) 32326-06-20 **ביסאן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 6.8.20); ע"פ (תל אביב) 32283-11-09 **יעקב שקדי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 28.6.10).

19. נוכח האמור לעיל, בשים לב לחומרה הטמונה במעשיו של הנאשם, לנזק שנגרם בפועל, כמו גם הנזק הפוטנציאלי, ובהינתן מדיניות הענישה בעבירות מרמה הנוגעות לעסקאות מקרקעין, אני קובעת כדלקמן: בגין האישום הראשון יקבע מתחם עונש הולם הנע בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל; ובגין האישום השני יקבע מתחם עונש הולם הנע בין 12 ל-24 חודשי מאסר בפועל.

העונש המתאים

20. הפעולות שביצע הנאשם במסגרת אירועי המרמה בהם הורשע מחייבות מתן משקל מסוים לשיקולי הרתעה כללית, באשר יש בפעולות מרמה מן הסוג האמור כדי להוביל לכדי ערעור של ממש במסחר תקין בכלל, ובעסקאות בתחום המקרקעין בפרט. מסקנה זו מתחזקת בשים לב למסמכים המזויפים שהוגשו לעיון ערכאות שיפוטיות, אשר נחזו להיות מסמכים כשרים, באופן המעיד על הצורך למגר תופעה פסולה זו.

21. עיון ברישומי הפלילי של הנאשם מעלה כי באמתחתו הרשעה פלילית אחת, הרלבנטית לענייננו, בגין ביצוע עבירות מרמה ומס. הובהר כי מדובר בהרשעה שהושתה על הנאשם לאחר ביצוע המעשים נשוא תיק זה. במסגרת טיעוני הצדדים לעונש, ולשאלת בית המשפט, הבהירה המאשימה כי מסכת עובדות ההרשעה הקודמת אינה קשורה לפרשות נשוא כתב האישום דנן. כך או אחרת, דומה כי אין זו מעורבותו הראשונה של הנאשם בתחום עבירות המרמה, אולם לזכותו של הנאשם אזקוף את העובדה כי ריצה מאסר קודם, שהוביל, כך לטענתו, לשינוי בתפיסותיו ובאורחות חייו.

22. הנאשם הודה במיוחס לו במסגרת הסדר טיעון שכלל את תיקון כתב האישום. הגם שביקש לחזור בו מהודאתו, אני מוצאת להעניק משקל לדבריו במועד הטיעונים לעונש, בגדרם הביע חרטה ואמר שעשה טעות. בהקשר זה אף אציין שבמסגרת בקשתו של הנאשם לביטול הודאתו, הוא לא טען כלל לחפותו ואף לא הובעה שאיפתו להביא לגילוי האמת העובדתית.

23. ב"כ הנאשם טען לשיהוי בהגשת כתב האישום. אכן, הלכה היא כי שיהוי משמעותי בהגשת כתב האישום יוביל להקלה בעונש (ע"פ 7989/17 **פבלדשקוב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 18.04.18)), ואולם בשים לב

להצהרת המאשימה, שלא נסתרה, ולפיה החקירה הסתיימה בשנת 2018, הרי שהגשת כתב האישום בחודש דצמבר 2018 אינה מבטאת שיהוי כבד, לא כל שכן כזה המצדיק הקלה בעונש. עם זאת, חלוף הזמן מביצוע המעשים, המאסר שריצה הנאשם והחרטה שהביע בעקבותיו אכן יהוו נסיבות להקלה מסוימת בעונשו של הנאשם.

24. כמו כן, לא מצאתי ממש בטענת ההגנה שעניינה מעורבותן של דמויות נוספות שאפשרו לנאשם להוציא אל הפועל את המעשים. ככל שבטענה זו התכוון הנאשם לאכיפה בררנית בהגשת כתב האישום כלפיו, הרי שיש לדחות אותה בהיעדר ביסוס או תימוכין. כידוע, בשורה ארוכה של פסקי דין עמדה הלכה פסוקה על חזקת התקינות העומדת לזכות המאשימה. ככל שמבקש הנאשם לסתור החזקה, הרי שעליו הנטל לעשות כן. בנסיבות המקרה דנן טענת האכיפה בררנית כלל לא הובררה או נומקה, וברי כי ההגנה לא עמדה בנטל המוטל עליה. משכך, הטענה נדחת.

25. נוכח האמור לעיל, מצאתי למקם את הנאשם בחלקם האמצעי של מתחמי העונש ההולם, ולהשית עליו עונש כולל כדלקמן:

- א. 40 חודשי מאסר בפועל. הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי ביום 18.4.21 בשעה 8:00 בבית מעצר ניצן.
- ב. מאסר למשך 8 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, והתנאי שלא יעבור הנאשם את העבירות בהן הורשע. התנאי יחל מיום שחרורו מן הכלא.
- ג. פיצוי למתלונן באישום הראשון, ע"ת 7, מר מועאיה הידמי, בסך 20,000 ₪, אשר יופקד במזכירות בית המשפט ב-10 תשלומים החל מיום 1.4.21.
- ד. קנס בסך 20,000 ₪ אשר יסולק ב-20 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.4.21.
- ה. ככל שקיים פיקדון בתיק- יועבר לתשלום הפיצוי. ככל שתיוותר יתרה- תועבר לתשלום הקנס.

מזכירות תעביר גזר הדין לשב"ס.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים.

ניתן היום, ה' אדר תשפ"א, 17 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.